

Ročník: 95

číslo: 24

14. června 2015

Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

EDITORIAL

Vážený čtenáři,

Český zápas, který máš v ruce, je věnován osobě Mistra Jana Husa. Takové zadání z našeho hlediska nelze správně řešit sestavením Husova psychogramu ani přísně historickou kombinací faktů a dat. Odpovídající cestou je filozoficko-teologická úvaha, užitek výsledky zmíněných i dalších, např. sociologických, umělecko-dějinných postupů, tematizujících působení osobnosti v dějinách. Dějiny probíhají, jak to vyjadřuje klasický výrok „Dei providentia et hominum confusione“ – Božím předzvěděním a lidským zmatením.

Husův dějinný vliv charakterizoval zakladatel moderního dějepisu Leopold von Ranke okřídlenou větou: „Teprve když byl Hus mrtvý, staly se jeho myšlenky skutečně živými“ (Weltgeschichte - Dějiny světa - sv. 9). Mnichovský historik Ferdinand Seibt komentoval von Rankem zmíněné zvláštní postavení Husa v dějinách: „Je málo dějinných osob, jež opakovaně na sebe přitahují historickou vzpomínku... jsou to především >velké alternativy<, jež vždy nově vybízejí k následování... proces proti Janu Husovi v Kostnici náleží ke společnému evropskému vzpomínání... vypadá to, jako kdyby se chtělo znovu jej otevřít, až jednou moudrý soud nalezne všestranně spravedlivý rozsudek“ (Jan Hus, das Konstanzer Gericht im Urteil der Geschichte, - Jan Hus, kostnický soud v rozsudku dějin - in: Husitenstudien, - Husitské studie). Papež Jan Pavel II. (alokuce ve Vatikánu 18. prosince 1999) zařadil Jana Husa mezi reformátory církve. Hus – tak vykládáme autoritativní výrok od apoštolských prahů – patří ke kruhu neopakovatelných osobností, jež Církev Kristovu vedly k reformě a svým poselstvím ji nabádají k neustálému reformování ve smyslu Ježíšova Evangelia „můj Otec neustále tvoří“ J 5,17.

Prosím, laskavý čtenáři, abys v uvedeném smyslu četl a chápal husovské číslo časopisu, který se hlásí k zápasení o čistotu církve. Obsahuje vedle kázání, aktuálních zpráv a dětské přílohy různorodé články, jež osvětlují mnohočetné pojetí Husa a jeho vlivu ve zmateném proudu dějin. Jejich vnitřní jednota záleží ve směřování k Bohu – ad Deum tendere – v němž nepochybně, přes všechno lidské zmatení, záleží vždy nové Husovo vzpomínání. Výrazné metodické přístupy k Husově osobnosti v dějinách vykazují příspěvky historika prof. Jana B. Láška a dogmatika profesora Václava C. Pospíšila z druhé ruky, totiž recenze jeho knihy Husovská dilemata, již napsal Tomáš Procházka. Následující tři články nesou pečeť studijního úsilí: Jiří Vogel předkládá snahu o porozumění Mistrova opus magnum, traktátu De ecclesia – O církvi, Tomáš Butta v pozoruhodném výkladu o reformaci a sekularizaci přibližuje aktuální téma evropské teologie a K. Břeňová se zabývá otázkou projevu odpustků, jež spustila dějinné zvraty. Dokumentární hodnotu má připomínka Vladimíra Prchlíka o husovské motivaci v československých legiích za I. světové války. Na evropský rozměr Husovy kauzy poukazuje zmínka o básni Tarase Ševčenko, apostrofoující českého reformátora.

To všechno je psáno a redigováno z lásky k Bohu a bližnímu a z úcty k Janu Husovi. Tak to takhle, pilný čtenáři, laskavě přijmi, ať máš z četby radost a duchovní užitek.

Samému Bohu buď čest a chvála!

ZK

Foto na titulní straně:

Pomník Mistra Jana Husa od Františka Bílka v Táboře
Autor: Zdeněk Prchlík, zdroj Infocentrum města Tábor

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Otevření Centra Mistra Jana Husa v Husinci

V sobotu dne 30. května se uskutečnilo slavnostní otevření Centra Mistra Jana Husa v Husinci u Prachatic. Otevření proběhlo za účasti premiéra Bohuslava Sobotky, ministra kultury Daniela Hermana, ministra průmyslu a obchodu Jana Mládka, hejtmána jihočeského kraje Jiřího Zimoly, starostky Husince Ludmily Pánkové, našeho bratra patriarchy Tomáše Butty a dalších církevních představitelů a hostů. Památník,

ve kterém se nachází i tzv. Husova světnička, prošel celkovou rekonstrukcí včetně vytvoření nové expozice s využitím audiovizuálních programů. Od roku 2010 je Památník ve správě Církve československé husitské,

kteřá jej má v pronájmu od města Husinec na 50 let. Vláda uvolnila v loňském roce na rekonstrukci 20 milionů, církve investovala do objektů celkem kolem 5 milionů. Finančně podporuje provoz Památníku Jihočeský kraj. Rekonstrukci prošly památkově chráněné budovy i venkovní areál, kde jsou v zahradě umístěny plastiky, vytvořené studenty Sochařské a kamenické školy v Hořicích. Centrum Mistra Jana Husa v Husinci bylo otevřeno v roce Husova 600. jubilea a bude sloužit veřejnosti k účelům vzdělávacím a kulturním.

Studentské plastiky v Husinci

Ve venkovní části areálu Centra jsou umístěny též tři plastiky studentů kamenické a sochařské školy z Hořic s husovskou tematikou. Záštitu nad sochařskými pracemi studentů Střední průmyslové kamenické a sochařské školy v Hořicích převzal předseda vlády Bohuslav Sobotka. Spolupráce ČČSH s hořickou kamenickou školou probíhá od roku 2012. Motivační přednášky pro studenty v hořické škole vykonali prof. Petr Piřha, prof. Zdeněk Kučera, patriarcha dr. Tomáš Butta a další. Další práce z Hořic je určena pro Kostnici a v jednání je rovněž instalování sochy v areálu Husitské teologické fakulty na podzim. Autory plastik se společným mottem „Cesta ke smíření“ jsou Josef Knap (brána), Tomáš Zelený (sloup-kalich) a Ondřej Novák (kniha-kalich).

Pout' do Konstanz

Když mi bratr biskup plzeňské diecéze Filip Štojdil v loňském roce dal úkol zorganizovat pout' do Konstanz, bylo mi zadání jasné – připomenutí a uctění památky Mistra Jana Husa při 600. výročí.

Organizace byla hračka – autobus, harmonogram, program a oslovení potenciálních zájemců. Noční přejezdy tam i zpátky zvládlo všech 48 poutníků, včetně dětí, a ani občasné přeháňky nikoho nerozmočily. Společný program zahájila bohoslužba v půjčeném kostnickém luteránském kostele, sloužená naším biskupem Filipem a katolickým farářem otcem Miroslavem z Plzně,

s čestnou stráží strakonické Selské jízdy v krojích a s insigniemi české státnosti. Pak jsme navštívili Husův dům, Husův kámen, katedrálu, Rosgar-

tenmuseum, prošli se po březích Boddamského jezera a večer vyrazili k domovu s modlitbou poutníka v srdcích...

Mohl jsem vidět všechny památky a rozjímat při nejkrásnějších západech slunce, mohl jsem se naučit pozdravy ve všech jazycích, anebo ochutnat čistou vodu z každého pramene, jestli jsem nepoznal, kdo je Tvůrcem vši té nekonečné nádhery a pokoje, nikam jsem nedošel...

Jsem moc ráda, že jsme všichni mohli lépe poznat Pána našeho i jeden druhého. Za to Mu patří velký dík. **L. Hanusová**

Dvojí kněžské svěcení v Brně

Letošní rok je v brněnské diecézi neobykle úrodný na nová kněžská povolání. Poté, co byl v březnu v Hovoranech vysvěcen a v tamní obci farářem ustanoven Michal Devečka, se v sobotu 11. 4. stal svědkem vzácné církevní slavnosti Sbor Páně v Brně-Řečkovících, kde přijali z rukou brněnského biskupa Juraje J. Dovaly, biskupa Petra Šandery a dalších spolusvětitelů svátost svěcení kněžstva Vratislav Jan Marša a Silvia Kamanová.

Letos pětadesátiletý bratr Marša pracoval v diecézi po absolvování kazatelského kurzu od r. 2002 jako kazatel z povolání. Poté, co vystudoval Husův institut teologických studií, byl v r. 2008 vysvěcen na jáhna. Jeho služba byla primárně vázána na NO v Řečkovících a Starém Brně, ale prostřednictvím občanského sdružení Verbum et musica, v jehož čele dlouhodobě stojí a jež rozvíjí bohatou kulturní a misijní

činnost, přesahuje do církevního a společenského života celé moravské metropole. O generaci mladší sestra Silvia Kamanová pochází z farářského rodu a zároveň z nejvzdálenější obce naší církve, z Košic, kde jako farář slouží její otec Bohumil Kaman (byl v Řečkovících jedním ze spolusvětitelů obou novokněží). Vazby na jižní Moravu a Brno má díky dědečkovi Josefu Kamanovi, který byl dlouholetým farářem v Kuřimí. Poté, co sestra Kamanová vystudovala Husitskou teologickou fakultu, pracovala jako kazatelka v brněnských obcích, zejména v Židenicích. Přitom absolvovala několik studijních pobytů na univerzitách ve Švýcarsku, Německu a jihoafrickém Pietermaritzburgu, odkud také čerpá téma své doktorandské práce zaměřené na jihoafrickou černou teologii.

Rozdílnost obdarování obou světců se odráží také v jejich budoucí službě: zatímco V. J. Marša byl ustanoven farářem

v Brně-Maloměřicích, nejmenší obci ve městě s převahou nejstarší generace věřících, S. Kamanová bude pracovat jako duchovní pro mládež a brněnské studenty. Slavnostní bohoslužby o prosluněném odpoledni v Řečkovících tak snad i nezamyšleně získaly symbolický půvab. Když br. Marša se sestrou Kamanovou společně za stolem Páně poprvé sloužili eucharistickou část bohoslužeb, mohl mnohým z více než 120 přítomných věřících nejen husitské konfese vytanout univerzální rozměr těch chvil: Pán povolává údy rozličných charismat, ale církev, v níž svou různou službu konají, zůstává jeho jediným Tělem.

Ve společných liturgických modlitbách i osobních gratulacích, jimiž lid provázel novosvěcence po bohoslužbách, tak zazníval jeden akcent: aby společně vysluhovaná svátost večere Páně, již jsme byli právě posílení, byla znamením, že jeho služby, které bratr Vratislav a sestra Silvia přijali, povede možná po odlišných cestách, ale k jedinému cíli. **Marcel Sladkowski**

Svatodušní oslava v náruči přírody

V neděli 24. 5. jsme oslavili svatodušní svátek společným posezením na farní zahradě náboženské obce ve Zlíně. Přišel nás sice skromný počet, přesto jsme prožili duchovní okamžiky v pokročilém jarním období, kdy příroda raší a kvete. Sloužila se kratší bohoslužba slova, zpívali jsme písně ze zpěvníku naší církve, následovala debata na různá témata. Společně jsme vychutnávali jarní náladu, přitom se podávalo pohostění. Počasí se

vskutku vydařilo, i když mraky na nebi hrály zajímavou hru. Zápasily se slunečními paprsky docela vyrovnaně... Vše proběhlo v harmonii víry a zdejší květeny. Jen si stále v duchu říkám, že nás mělo být víc. Byl bych rád, kdyby se tenhle zvyk více dodržoval i v ostatních náboženských obcích - zejména v přílehlých parcích a zahradách; záleželo by samozřejmě na možnostech daných společenství. **Václav Kovalčík**

NAD PÍSMEM

Vše se již děje

Mk 4,26-34

„S Božím královstvím je to tak, jako když člověk zaseje semeno do země; ať spí či bdí, v noci i ve dne, semeno vzhází a roste, a on neví jak...“

Mk 4,26-27

Jak že to je s tím královstvím Božím? Je to zřejmě docela jiné, než o co se pokouší všichni horliví prosazovatelé tzv. spravedlivého společenského uspořádání. Vidíme, a dějiny jsou toho zářným příkladem, že veškeré sebeupřímnější snahy veřejných činovníků berou za své. A církev na to ve svých zdravějších obdobích poukazuje. Často jí ale schází moment pokory, tichosti, a tak svá kázání nakonec omezí jen na halasně mravokárné výčty nešvarů a bolestí, které život společnosti provází. Nevidíme, že to kralování je již mezi námi a zapomináme se radovat. Nacházíme akorát bolest těla, jak si povšiml i apoštol Pavel, a přivádíme svět ke sklíčenosti. Opomíjíme touhu stát se korunou nového a silného stromu pro nebeské plectvo.

Prorok Ezechiel povstal, aby ukázal, že je to právě ta malá větvička obrovského stromu, která otevře cestu k požehnání celému světu. Cedr je spojován s mocným severním sousedem Izraele (vzpomeňme souboj sumerského Gilgameše s Chuvavou či na stavbu Šalomounova chrámu). Mocný národ jménem Aram vydal v osobě Lámana mladého Jáka zaslíbené zemi a vytyčil s ním hranice (Gn 31,47). Ta se vinula i v hranici proti odvěkému nepříteli Izraele Edomu, který byl v osobě Ezaua s Jákošem usmířen (Gn 25,30.33,4). Historicky pak Izrael svou zemi obdržel prostřednictvím Jozua (Joz 11,17; hora Seir odkazuje k hebrejskému saír, tj. „vlasatý“ / Ezau, zatímco Libanon, tj. hebrejsky „bílé údolí“, odkazuje k strýci Lábanovi, tj. hebrejsky „bílý“). Jozue je věrným předobrazem Ježíše, jehož prostřednictvím je cesta přes Jordán smrti otevřena. Izrael na své vyvolení k poskytnutí příbytku pod ochrannou paží Hospodina ale zapomněl, a tak byl opět vydán svému nepříteli a rozptýlen mezi silné mocnosti. Nový Izrael, který vyznává milujícího Spasitele a Přímlovce, jej v tom nezřídka následuje. Hospodin je přesto se svým Slovem tu! Dávno je již zrnko Božího království zaseto. Zaslíbení se uskutečnila a nadále uskutečňují. Veškeré špinavé prádlo je již v pračce, která spolehlivě připravuje konečné ždímání, k bělení a k vyvěšení do zářivého dne připravené zahradní slavnosti s naším Pánem. Všechno špinavé prádlo se již pere - „automaticky“ (αὐτομάτη), jak píše i Marek o působení země na vzkříšení zrna v dnešním podobenství (Mk 4,28). Ve velikém bubnu se prádlo otáčí a cítí. Nás to stát nic nebude, neboť veškeré výdaje byly uhrazeny a vše se již samo děje. Pouze trpělivosti se nedostává a my

TŘETÍ NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Hospodine, slyš můj hlas, když volám. Neodvrhuj mě a neopouštěj, Bože, moje spásu. ŽALM 27,7.9

První čtení: Ezechiel 17,22-24

Tužby pro dobu po Duchu svatém (I):

2. Abychom růstu Božího slova nebránili a vládě Kristově se poddávali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom všechno, co je nám duchovně prospěšné, navzájem s bratrskou láskou sdíleli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku, Hospodine, udržuj společenství své církve v pevné víře a lásce, abychom zvěstovali tvou pravdu a sloužili tvé spravedlnosti! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 2. Korintským 5,6-10.14-17

Evangelium: Marek 4,26-34

Verše k obětování: Žalm 16,7-8

Verš k požehnání: Žalm 27,4

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, děkujeme ti za spásu, kterou jsi nám daroval ve svém Synu. Ved' nás Duchem svatým, abychom tě chválili svými rty i celým svým životem! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 113, 114, 163, 45, 175, 171

málo spoléháme. Věrnost a důvěra, že i zítra ten Boží stroj spolehlivě poběží. Marek oproti Matoušovi nezmiňuje nástrahy zlého, nicméně i on vybízí ke konečné žni, jejímiž vykonavatelé jsou andělé. Ještě jednou je v Písmu použito řecké slovo „automaticky“ (αὐτομάτη), a to v příběhu apoštola Pavla (Sk 12,10), který je andělem Páně bezpečně vyveden z hlídaného žaláře. Na konci jsou těžká železná vrata, která žalář oddělují od bezpečí města. I ta se sama od sebe otevírají. Vše se již děje. Království Boží klíčí. Hospodin vyzývá člověka ke spolupráci, synergii. Lidé jako Pavel zasévají, lidé jako Apolos zalévají, ale je to Bůh sám, který dává vzrůst (1 K 3,5-9). Přes veškerou bolest těla budme pohotoví ve službě na místě, jež nám Hospodin vymezil. A tam, kde se děje proměna pod péčí Boží milosti, násilně a bez pozvání nevstupujeme. **David Hron**

Jediný Pravý Bože, děkujeme ti za tu příležitost i dnes stát na poli, které našemu pohledu neskýtá takovou úrodu, jakou si pro tebe pro tvou nedostižnou milost a lásku v Kristu Ježíši vyprošujeme. Přesto je to místo, jež je nám tebou poskytnuto k péči.

Navykli jsme si stěžovat si na naše bolesti, ačkoli jsme k nim přimkli natolik, že už náš pohled k naději života bez nich obtěžuje.

Raději se dohadujeme s našimi bratry a sestrami o záležitostech, jež ve své moci nemáme.

Zapolíme s myšlenkou existence andělů, tvého soudu; dohadujeme se o barvy a tvary předmětů na povrchu; stěžujeme si na nepřátele, jimž jsme povětšinou lhostejní; vytváříme umělé výkonové tabulky, které neumíme vyplnit; teskníme nad ztracenými dny, než abychom uchopili příležitost dne tohoto.

Bud' k nám i nadále milostivý a prováděj nás okamžiky všedních zázraků, abychom jednoho dne byli připraveni pro setkání, pro něž nám nic z našich časných nabytých vítězství nezbude - krom důvěřivého spolehnutí se na Krista, jehož obětí jsou všechny bolesti naší lidskosti nadobro překonány. Amen.

Mistr Jan a jeho doba

Mistr Jan Hus se narodil pravděpodobně v r. 1371 v Husinci v jižních Čechách; předpokládá se, že v Prachaticích nabyt nižší vzdělání, v Praze získal akademickou hodnost bakaláře a později mistra svobodných umění. Žil v době Václava IV., ale byl ovlivněn rozvojem dění ve všech oblastech tehdejšího života, jak se projevoval již za panování Václava otce, českého krále a římského císaře Karla IV. († 1378), potomka poslední Přemyslovny a Jana Lucemburského. Praha se tehdy stala centrem říše, bylo velkolepě založeno Nové Město pražské, biskupství bylo povýšeno na arcibiskupství a v r. 1348 byla založena univerzita.

V reakci na zesvětštění a narušení tehdejší církve se v celé Evropě projevují různé reformní snahy. Hnutí zvané konciliarismus popírá papežskou autoritu a přenáší ji na obecný koncil. Vyskytují se i myšlenky, že ve věcech duchovních i světských náleží plná moc světské autoritě (Marsilius z Padovy) a že ten, kdo je ve smrtelném hříchu, nevykonává – protože k tomu není mravně oprávněn – žádný duchovní ani světský úřad (Jan Viklef). Současně je tu i snaha o obnovu zbožnosti i obnovu církevního práva. Mohutné hnutí Devotio moderna, u jehož kořenů stojí Holanďan Geert de Groot, hlásá obrodu člověka v Kristu a šíří se také v Čechách.

Karel IV. byl zbožný křesťan a přál si upřímně obnovu církve. Osobně povolal anebo alespoň morálně podporoval reformní kazatele, např. Konráda Waldhausera a Milíče z Kroměříže. Milíč dokonce založil pro kající obrácené padlé ženy jakési společenství nazvané Jeruzalém, kde kázáním hlásaná obnova našla praktické vyjádření. Důležitou postavou, která patří již mezi Husovy bezprostřední současníky, je M. Matěj z Janova († 1394), který doporučuje časté přijímání.

U Husa samého i v celé české reformaci se stává praktická realizace opravných snah v duchu Písma svatého a tradice církve jedním z hlavních cílů; toto sepjetí víry a života je pro českou reformaci charakteristické.

V letech 1397-8 podnikl král Václav se svým dvorem cestu do Francie; účastnil se i M. Jan Hus. Po návratu začal přednášet na univerzitě, v r. 1400 byl vysvěcen na kněze. V zimním semestru 1401/2 byl děkanem artistické (dnes filosofické) fakulty. Od března 1402 pak působil více než deset let jako kazatel v Betlémské kapli, zřízené s výslovným ustanovením, aby v ní slovo Boží bylo hlášáno jazykem českým. Na počátku 15. století se do Čech dostaly z Anglie Viklefovy spisy, které Husa ovlivnily především zápletem o nastolení pořádku v cír-

kvi a kritikou její empirické podoby. Některé zásadní Viklefovy nové myšlenky, např. o svatém přijímání (Viklef učí, že zde není přítomna pravá krev a pravé tělo Kristovo), nepřijímá Hus ovšem vůbec a zůstává zcela na půdě tradice církve. Je ovšem – tváří v tvář nepořádkům, kdy církev má nejdříve dva, pak dokonce tři papeže – nadšen Viklefovými názory, že církev je neviditelné společenství předurčených ke spasení (viz článek J. Vogela v tomto čísle), že ve viditelné církvi, když není sama schopna žít podle evangelia, má nastolit pořádek světská moc a že nikoho pro výkon jeho úřadu nelegitimuje úřední pověření, ale kvalifikace mravní. Hus nebyl, jak se často tvrdí, pouhým epigonem Viklefovým, ale byla mu blízká Viklefova metoda myšlení; stejně jako Viklef se klonil k platonismu a obdivoval Augustina.

Pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazemburku nejprve Husovy kritické názory podporoval; dokonce ho dvakrát určil za synodního kazatele pro duchovenstvo pražské arcidiecéze. Spory o Viklefa, které začaly už v r. 1403 na pražské univerzitě (čeští mistři Viklefa hájili, cizinci poukazovali na to, že je kacír), pokusil se arcibiskup uzavřít zákazem Viklefových názorů. A tím začíná Husova roztržka s arcibiskupem. Husovým odpůrcům zejména vadilo, že se kriticky vyjadřuje vůči nim nejen na univerzitě a synodách, ale i česky z betlémské kazatelny. V souvislosti s Husovou činností v Betlémě vznikají kázání na neděle a svátky, české zpracování mešních latinských písní (např. *Jezu Kriste, štědrý kněže*) a mravokárné traktáty, jako např. *Devět kusů zlatých, O sedmi smrtelných hříších*, asi i *Zrcadlo hříšníka menší* a traktát proti hromadění majetku církví *O brani odúmrtí*.

Po r. 1408 se útoky Husových nepřátel, kteří pocházeli především z řad světského i řádového kléru, zvyšovaly. Důvodem byla kazatelova mravní nesmlouvavost a opravdovost, zámlinkou pak skutečnost, že se v mnohém ve

své kritice opravdu nápadně blížil v Anglii i v Čechách zakázanému Viklefovi († 1384). Když Václav IV. nemohl dosáhnout na počátku r. 1409 pro odpor německých mistrů, aby se pražská univerzita připojila k francouzskému návrhu na řešení papežského schizmatu, který sám podporoval (oba papežové odstoupí a bude zvolen nový), vydal dne 18. ledna tzv. Dekret kutnohorský. Tímto dekretem propůjčuje panovník mistrům Českého království při hlasování na univerzitě tři ze čtyř hlasů – tak byla zajištěna podpora královu řešení. Podle nového řádu byl pak na podzim zvolen rektorem Mistr Jan Hus.

V r. 1410 dal arcibiskup spálit Viklefovy knihy; proti tomu Hus z kazatelny protestoval a byl za to dán do klatby. Ve své činnosti však pokračoval a napsal dokonce traktát na toto téma (*O čtení knih kacírů*). Arcibiskup na Husa žaloval u nového papeže Jana XXIII. a M. Jan byl obeslán k papežskému soudu, kam se však nedostavil. Naopak činnost v Betlémě i na univerzitě ještě zesílil; napsal i traktát *Odpověď proti skrytým nepřátelům*. Arcibiskup klatbu proti Husovi ztížil, dal si ji potvrdit papežem a vyhlásil ji v březnu r. 1411 ve všech pražských kostelích. Prchlivý král vyhnal Zbyňka Zajíce z Prahy a ten na cestě za králem Zikmundem do Uher zemřel.

Novým arcibiskupem se stal Albík z Uničova, ale situace v Praze se neuklidnila, naopak. S bulou papeže Jana XXIII. přišli v r. 1412 do města zmocněnci k prodeji odpustků. Hus vystoupil již 7. června na veřejné disputaci proti tomuto svatokupectví a použil k tomu Viklefových myšlenek. Někteří mistři (např. Štěpán Pálec, Stanislav ze Znojma) však otevřeně odsoudili některé hlavní Viklefovy články. Hus se Viklefa zastal, což dalo jeho sporu nepříznivý průběh (zveřejnil své traktáty na toto téma pod názvem *Obrana některých článků Viklefových*).

V červenci Hus pohřbil v Betlémské kapli tři řemeslníky: Jana, Martina a Staška, kteří byli při odpustkových bouřích zatčeni a zákeřně popraveni. Nad Prahou byl vyhlášen interdikt (po dobu Husova pobytu nesměly být konány žádné církevní výkony jako např. křty, pohřby, bohoslužby) a hrozilo, že i král bude stížen papežskou klatbou. Hus proto v listopadu Prahu opouští. Než odešel, učinil krok, který z něho udělal vpravdě reformátora „velkého stylu“; odvolal se k instanci, kterou sice neznalo kanonické právo, která je však pro křesťana rozhodující: ke svému osobnímu Spasiteli a soudci Ježíši Kristu. Zdržoval se pak hlavně na venkově, především na Kozím Hrádku u Tábora, kde kázal česky prostým lidem a napsal řadu spisů. Ještě v r. 1412 vzniká *Výklad víry, desatera a Páteře, Provázek třípramenný*, v násled-

dujícím roce spis *O svatokupectví, Zrcadlo člověka hříšného větší, Dcerka, O šesti bludích* a v r. 1414 *Jádro učení křesťanského*. V zimě 1412/1413 vznikl latinský traktát *De ecclesia – O církvi*, kde je shrnuto jeho učení. I když je zde formálně dost závislý na Viklefovi, kterého často cituje či parafrázuje, jedná se o závažné originální dílo. Jistě není ve všem ve shodě s církevní tradicí, ale intence díla je jasná: církev bez poskvrny a krásy. Na podzim r. 1414 byl svolán koncil do Kost-

nice, aby udělal v církvi pořádek. Hus se rozhodl, že na koncil pojede. Od léta tohoto roku žil blízko Rakovníka na hradě Krakovci, kázal po okolí a připravoval se na cestu. Vzniká slavná *Řeč o míru*, kterou chce oslovit koncil. V doprovodu předních českých šlechticů odjíždí Hus 14. října 1414 z Prahy. Dne 3. listopadu přijede do Kostnice, už 28. je však zatčen a vězněn v městě i jeho okolí. Několikrát byl předveden před koncil a nucen k odvolání. Ve vězení napsal několik menších traktátů a řadu

dojímavých dopisů. Neodvolal, chtěl být poučen, v čem se mýlí. Jako zatvrzelý kacíř byl odsouzen a upálen na hranici 6. července 1415. Po popravě byl popel hozen do řeky Rýn. Husova smrt vyvolala v Čechách bouři a vedla ke staletí trvajícím rozporům. Ukázala však opravdovou „angažovanost“ M. Jana Husa za Kristovu pravdu a za opravdový, čistý a mravní život jednotlivce i společnosti, jíž přinesl obět vlastního života.

Zkrácená verze textu Jana B. Láška

Hodlal Hus dělit církev na viditelnou a neviditelnou?

Ve výkladech Husovy eklesiologie se obvykle setkáme s tvrzením, že východisko Husových úvah předpokládá rozdělení církve na neviditelnou a viditelnou, na pravou, svatou církev obecnou, kterou Hus uchopil pojmem počet všech předurčených, a na její instituční podobu, která je smíšeným tělem spravedlivých a nespravedlivých, či vyvolených a předurčených na straně jedné a předzvěděných, či zavržených na straně druhé. Opovídá ale toto rozlišení Husovu záměru?

Hodlal Hus poukázat, že pravá církev je církev neviditelná ve smyslu počtu všech předurčených přítomných, minulých i budoucích? Dovolují si vyslovit hypotézu, že v jeho eklesiologických úvahách sice najdeme řadu podnětů, které k tomuto rozdělení mohou směřovat, Hus však sám takové rozlišení nezamýšlel a patrně si ani neuvědomoval, že by mohlo vyplývat z jeho reflexí. Domnívám se, že Hus považoval pozemskou bojující církev svým způsobem za dokonalou a svým traktátem hodlal vyřešit zejména otázku poslušnosti vůči osobám, které se pouze tváří, že jsou součástí svaté církve obecné, ve skutečnosti k ní ale nepatří, a k tomu potřeboval, aby byla svatá církev obecná, jako počet všech předurčených přítomných, minulých a budoucích či jako mystické tělo Kristovo, co nejvíce viditelnou realitou. Abychom to mohli prokázat, musíme se nejprve seznámit s obsahem prvních pěti kapitol Husova traktátu *O církvi*, které obsahují fundamentálně eklesiologická témata a kritika nespravedlivého jednání některých řídicích úřadů církve je v nich oproti dalším kapitolám spíše zatím latentní.

V první kapitole Hus nejprve na základě výkladu slova církev vymezuje téma, jímž se hodlá zabývat. Pojem církev (*ecclesia*) je podle něj třeba z řečtiny překládat jako „shromáždění spojené pod jednou vládou“.

V této univerzální církvi jsou všichni lidé, neboť všichni lidé mají v posledku jen jednoho vládce, Boha. Shromáždění všech lidí pod jednou vládou ovšem ještě není svatou církvi obecnou a je nutné je dále rozdělit na církev svatých, ovcí či spravedlivých a na církev zavržených, kozlů, zlostníků či nespravedlivých. A církev svatých pak lze ještě dále dělit na svatou církev obecnou, která se podle blaženého Isidora, Ambrože a Augustina nazývá obecnou, protože je rozšířena po celém světě, a na dílčí církev, která může mít charakter místního společenství v duchu Mt 18,20 (*Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*) nebo místní církve v duchu apoštolských oslovení, např. „církev v Ko-

M. Jan na kazetelně - dřevoryt 1520-30. Výřez z poštovní známky vydané k 600. výročí Betlémské kaple.

rintu“. V této úvodní typologizaci pojmu „církev“ Hus vyjevuje i záměr své práce. Ze všech těchto pojetí církve se hodlá zabývat jen „svatou církvi obecnou“ jako souhrnem všech přítomných, minulých i budoucích předurčených. Vlastní záměr práce, kritika církve v jejích řídicích údech, zůstává ještě skrytý. Husova kritika církve není ani v dalších částech jeho traktátu přímou kritikou. Hus chce spíše nastavit zrcadlo, aby církev viděla, jaká je a jaká by měla být.

Druhá část kapitoly je věnována různým pojmenováním a charakteristikám, které se

„svatou církvi obecnou“ souvisí. Některé pojmy frekventuje samostatně jako „dům Boží“ či „hospodářova vinice“, jiné v souvislosti s Trojicí jako „nejvyšší stvoření“, „nevěsta Kristova“ a „chrám“. V závěrečném shrnutí kapitoly vymezuje tři klíčové pojmy, s jejichž pomocí se pokouší pojem „svaté církve obecné“ vyložit. Jde o pojem „počet všech předurčených“, „Kristovo mystické tělo“, které v první kapitole spojuje hlavně s jedností a nedělitelností církve, a již zmíněný pojem „Kristova nevěsta“, na který se při výkladech Husovy eklesiologie často zapomíná, přitom je velice důležitý, neboť především na něm Hus staví svoje morální výroky (církev má být krásná, bez poskvrny a krásy, nejčudnější apod.).

Důležitými jsou zejména pojmy „počet všech předurčených“ a „Kristovo mystické tělo“. Na první pohled se totiž může zdát, jakoby oba pojmy hovořily o neviditelné církvi. Nikdo přece nemůže vědět a tudíž ani vidět, kdo je s konečnou platností předurčen. Stejně tak pojem „Kristovo mystické tělo“, dáme-li důraz na slovo „mystické“, může vyvolat dojem, že jde o tajemnou, neviditelnou realitu. Přesto, jak uvidíme, ani jeden z pojmů nemusí být výrazem neviditelné církve.

V druhé kapitole Hus nejprve poukazuje na jedinstvo svaté církve obecné a z hlediska jejího pochození jako počtu všech předurčených činí další základní rozdělení. Hovoří o „církví bojující“, kterou definuje jako počet všech předurčených, kteří jsou „na cestě k nebeské vlasti“ a kteří bojují „Kristův boj proti tělu, světu a ďáblu“. Dále o „církví spící“ jako o počtu předurčených, kteří trpí v očistci. A nakonec o „církví zvítězilé“, čili o těch, kteří vedli Kristův boj proti satanu, zvítězili a nyní odpočívají „v nebeské vlasti“. Toto rozčlenění pak doplňuje tradiční eucharistickou eklesiologií.

(Zkrácená verze studie, která vychází v Theologické revui 2/2015.)

Pokračování příště.

Jiří Vogel

Co rádi čtete?

V roce výročí Mistra Jana Husa bychom vás rádi upozornili na dvě knížky, vydané naší církví, které popisují jeho život a působení a jsou určeny mladším čtenářům.

Pokud máte rádi komiksy, určitě si přečtete historický komiks od Aleše Mrázka Jan Hus. Tento autor již dříve komiksovou formou ztvárnil historické události spojené

s Cyrilem a Metodějem (dílo je nazváno Mezi modlou a křížem), nyní se věnoval osobě reformátora Jana Husa. Jak sám píše v úvodu, během několikaměsíční práce na komiksu si uvědomil, že je s Husem nespojuje jen hra v šachy, ale především víra v Ježíše Krista. Na jeho knize je to skutečně znát. Autorovi se podařilo dramatické události Husova života (a že jich nebylo málo) vykreslit a popsat tak strhujícím způsobem, že knížku přečtete doslova jedním dechem.

Druhá publikace, určená dětem, se jmenuje Dopisy z Kostnice a pochází z pera Jany Krajčířkové. Krásnými ilustracemi ji doprovodila Jana Wienerová. V knížce se prolínají dopisy Mistra Jana z kostnického vězení, určené jednomu z jeho žáků, s Husovými vzpomínkami

na jeho život. Čtenář se tak postupně seznámí s jeho dětstvím, studentskými léty, působením na Karlově univerzitě a v Betlémské kapli, vyhnanstvím a cestou do Kostnice, kde je vzápětí zajat a vyslýchán jako kacíř. Obě knížky vydala Církev československá husitská v letošním roce a zakoupit je můžete v naší prodejně Blahoslav.

Nádherné zázraky

Nádherné zázraky se denně dějí, tiché, tišší, nejtišší, o kterých noviny a časopisy bezpochyby nepiší.

Nádherné zázraky se denně dějí, hezké, hezčí, nejhezčí, víra k nim tajnou branku otevírá, vůbec nic je nepředčí.

Nádherné zázraky se denně dějí, velké, větší, největší, kdo chodí po pěšinách odpuštění, tak se o tom přesvědčí.

Zázraky nás žasnout učí, zázraky jsou plaché laně, proto ten, kdo příliš hlučí, marně čeká na ně.

Zdeněk Svoboda

Už se nezadržitelně blíží začátek července a s ním vyvrcholení oslav 600.

výročí Mistra Jana Husa. Možná vás zajímá, zda v rámci všech chystaných slavnostních projevů, výstav a koncertů bude připraveno také něco pro děti. Nebojte se, rozhodně se na vás nezapomnělo. Dětem bude v rámci

Husovských slavností 6. července věnováno celé jedno náměstí – Ovocný trh v Praze 1. Těšit se zde můžete na stře-dovéké tržiště, představení loutkového

divadla, vystoupení šermířů, rukodílny, ukázky řemesel, různé soutěže a hry.

Pokud se už nemůžete dočkat nebo třeba do Prahy zavítáte ještě před tímto datem, můžete se již od 29.

května (Noc kostelů) vydat na poutnický program V kole po kostelech s Mistrem Janem Husem. Se zvláštním pasem, do kterého si budete zaznamenávat plnění různých úkolů,

navštívíte postupně sedm míst spojených s českou reformací – Betlémskou kapli, kostel sv.

Mikuláše na Starém Městě, kostel Matky Boží před Týnem, kostel u Salvátora, kostel sv. Martina ve Zdi, kostel sv. Michala V Jirchářích a rotundu Nalezení sv. Kříže. Pokud se vám podaří splnit všechny úkoly, na Ovocném trhu vás bude čekat odměna.

Pokud se nedostanete do Prahy, ale budete pobývat v jižních Čechách, můžete navštívit třeba Husitské muzeum v Táboře, kde je

přípravena zvláštní výstava a program pro děti, nebo nově zrekonstruovaný Husův rodný domek v Husinci či nedaleké Prachatice, hrad Krakovec, Kozi Hrádek a další místa, spojená s působením Mistra Jana Husa. Věříme, že si z pestré nabídky programů každý něco vybere a přejeme vám, aby vám přinesly nejen poučení, ale i dobrou zábavu.

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Modlitba

Děkujeme ti, Pane Bože, za všechny nadšené lidi, kteří se již řadu měsíců věnují

přípravě oslav 600. výročí Mistra Jana Husa.

Není snadné zorganizovat tak bohatý program, aby vše proběhlo hladce a co nejvíc lidí bylo spokojených.

Proto tě prosíme o požehnání pro všechny chystané akce i pro ty, kteří je připravují. Amen.

Kdo je kdo?

V tomto čísle se s naším hádáním biblických jmen ro-
zlučíme písmenkem Z. Jména, na která odkazuje vždy
malá nápověda a biblický text v závorce, najdete na str. 7.

1. Otrokyně Jákobovy manželky Leji. Měl s ní syny Gáda a Ašera. (Gn 30,9-13)
2. Další z Jákobových synů. Jeho matkou byla Lea. (Gn 35,23)
3. Izraelský král. Vády se zmocnil násilím, ale dlouho si ji neudržel – pouhých sedm dní. Když zjistil, že na něj táhnou s vojskem, zapálil nad sebou královský dům. (1 Kr 16,15-20)
4. Další nehodný izraelský král. Vládl půl roku, poté byl zavražděn. (2 Kr 15,8-10)
5. Prorok, který působil mezi Izraelci po jejich návratu z babylonského zajetí, když se pouštěli do obnovy chrámu v Jeruzalémě. (Je po něm pojmenována biblická kniha)
6. Prakticky stejné jméno jako předchozí prorok měl kněz, otec Jana Křtitele. Neuvěřil andělovi, že jeho žena Alžběta může ještě mít děti, protože již byla pokročilého věku. Za to oněměl až do dne, kdy se syn narodil. (L 1. kapitola)
7. Ježíšovi učedníci, bratři, kteří chtěli sedět v nebeském království po jeho pravici a levici. (např. Mt 10,2; Mt 20,20-28)
8. Asi nejznámější biblická postava se jménem začínajícím na Z. Byl to vrchní celník v Jerichu, boháč malé postavy, který aby mohl spatřit Ježíše, vylezl na moruš. Když jej Ježíš spatřil, řekl mu, že u něj dnes zůstane hostem, i když se mnozí horšili nad tím, že se stýká s hříšníky. Celník se velmi zaradoval a zatoužil se napravit. (L 19,1-10)

Nakreslila: Lucie Kráčířková

2

Ahoj léto

*Ahoj léto, už je tady,
poběžíme do zahrady.
Obsadíme všechna hřiště,
parky, lesy, koupaliště.*

*Půjdem všichni prázdninám,
lůdkám, lesům, nížinám.*

*Rozezní se kolem nás:
Ahoj léto, jsi tu zase!*

Jitka Vestřálová (Landová)

Ještěrka

*Ještěrka se ráda sluní
vychází na daleký lov*

*Pohybuje se rychle a obratně
Asi má naspěch když vidí
lidskou bytost procházet*

*Žijeme tak v symbioze zdravého
životního prostředí
kde je zeleň velkolepá
v kompozici s okrasnými kamery
kde ještěrky
nalezají domov svůj*

Václav Kovalčík

Nakreslila: Lucie Kráčířková

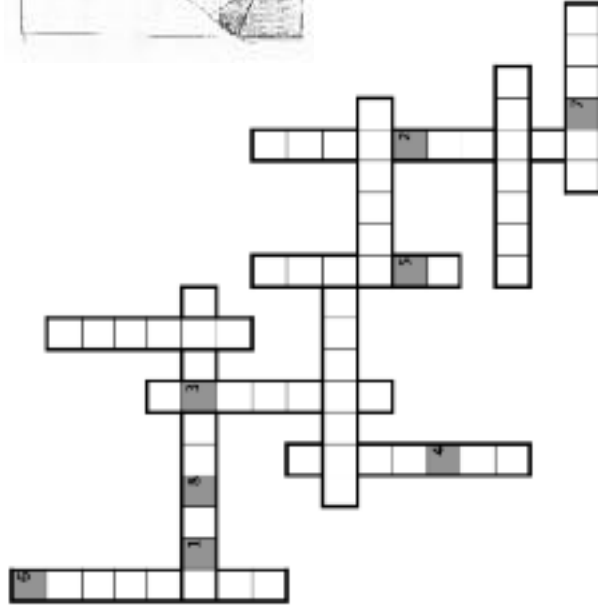
Řešení ze str. 2:

1. Zilpa, 2. Zabulon, 3. Zimri, 4. Zekarjáš, 5. Zachariáš, 6. Zachariáš,
7. Zebedeovi – Jakub a Jan, 8. Zacheus.

7

Soutěž o tři knihy

Mistr Jan Hus kázal v Betlémské kapli česky a tímto jazykem psal i knihy pro prostý lid. Zjednodušil dokonce český (tajenka) tím, že odstranil spřežky. Vpisujte do tabulky jednotlivá slova podle počtu jejich písmen (shora dolů, zleva doprava). Tajenku tvoří písmenka označená čísly. Nezapomeňte nám řešení spolu se svou adresou poslat (na adresu redakce nebo mail jana.krajcirikova@cccsh.cz), abychom třem z vás mohli poslat knihu. Jména výherců uveřejníme v srpnovém čísle.

Nakreslil: Ferda Krajčířik

10 písmen: reformátor, spisovatel

8 písmen: mučedník, profesor

7 písmen: badatel, duchovní, kazatel

6 písmen: kritik, rektor, teolog, učitel

Blahopřejeme výhercům z dubnového čísla (tajenka: Ježíš je živ.):

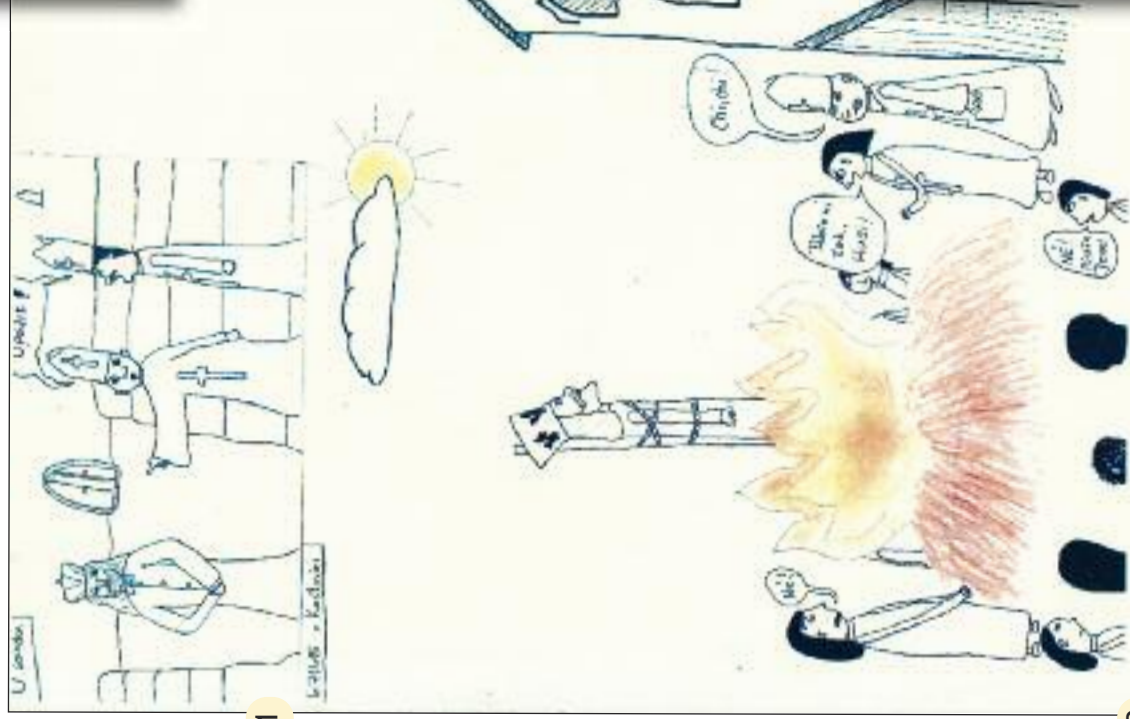
Petra Kolářová ze Sadské

Ondřej Výborný ze Semic

Lucie Sebedinská z Kuřimi

Čtvrtá - závěrečná část

Přečtěte si dokončení komiksu o Mistru Janu Husovi od Pavla Šenka, Andrey Tobiškové a Elišky Žeglové – účastníků letního tábora vedeného sestrou farářkou Alenou Naimanovou.

Kaple Betlémská

Kramář Kříž se ze své pravidelné odpolední procházky vrátil opět sklíčený, tak jako v poslední době většinou. Bída prostých lidí, kterou viděl všude kolem sebe, když procházel chudinskou čtvrtí Betlém, se stále zhoršovala. Žil zde již mnoho let, a proto to mohl dobře posoudit. Když král Karel IV. dej mu Pán Bůh věčné nebe, založil Nové Město pražské, odešla tam řada řemeslníků a zde zůstali jen ti nejchudší. Obývali ve svých skromných dřevěných domcích místa kolem řeky Vltavy, pravidelně zaplavovaná velkou vodou, která se proto nehodila bohatým pro stavbu jejich honosných domů a paláců. Ty rostly o kus dál, na Staroměstském rynku, v Týnské čtvrti, v Celetné ulici, Káprově ulici a jinde. Bohatí, převážně němečtí kupci, si tu budovali krásné domy a možná právě to porovnání velkého bohatství a nesmírné bídě tak blízko sebe o to více bilo do očí. Ovšem nemnoho bylo těch, které to nějak citelněji trápilo.

Kramář Kříž, jeden z konšelů Staroměstské radnice, patřil mezi tu hrstku maletých, kterým záleželo i na městské chudíně. Byl to hluboce věřící člověk a byl přesvědčen, že takovému uspořádání světa není v souladu s Boží vůlí. Vzpomínal na plamenná kázání Jana Miliče z Kroměříže, která ještě před dvaceti lety v těchto místech zaznívala. Jan Milič uměl pojmenovat naše hříchy, ale uměl také povzbudit a dodat naději, myslit si Kříž, když pomalu přicházel ke svému domu. Bylo by hezké znovu slyšet Boží slovo v češtině, když nic jiného, ale-

Nakreslil: Farda Krajčířik

spouť to bych mohl pro ty ubožáčky udělat. Kramář Kříž byl mužem činu. Začal ihned promyšlet, jak by se takový záměr dal uskutečnit. Především potřebujeme prostor, uvědomil si. Musíme vybudovat místo, určené pro česká kázání. A musí to být přímo tady, v Betlémě, ve čtvrti chudých. Nebude stačit jen nějaká malá kaplička, musí to být velký prostor, uvažoval dál, aby se sem vešlo co nejvíc

zvláštní vchod, aby k ní mohly hospodně dále chodit pro vodu. A přidám ještě sladovnu, z té by se mohl zřídít domek pro kazatele.

Konšel Kříž si rychlými náčrtky vytvořil plánek budoucí stavby. Bude to chít ale hodně peněz, tolik sám nemá. Začal uvažovat, kdo by mohl tento záměr chtít podpořit. Po chvíli si vzpomněl na svůj rozhovor s královým dvořanem, panem Janem z Mülheimu, se kterým se setkal při nějakém jednání na radnici. Překvapil ho tehdy svými otevřenými názory, možná ten by mohl být této myšlence nakloněn. Musím se s ním co nejdříve setkat, umínil si Kříž a pokračoval ve svých plánech.

Týden na to se skutečně setkali, slovo dalo slovo a pan z Mülheimu byl plánem nadšen. Svým vlivem docílil dokonce i toho, že pro stavbu byla zabrána i část přílehlého hřbitova německého kostela sv. Filipa a Jakuba. I prostranství se studnou získali. Pan

z Mülheimu se zavázal vložit do stavby potřebné finanční prostředky. To vše oba dárci sepsali v zakládací listině kaple, která bude zvána Betlémská. V listině bylo výslovně

stanoveno, že kaple má sloužit pro kázání v českém jazyce. Pokud se stavba podaří, bude to největší šromazdiště lidí své doby. Odhadovali, že by se sem mohli vejít až tři tisíce lidí.

Pánové se vroucně pomodlili za zdar a Boží požehnání pro toto dílo. Poté listinu oba podepsali. Byl právě 24. den měsíce května, léta Páně 1391.

Jana Krajčířiková

„Jen zacinká zlato v truhle, duše již chvátá do nebe“

V létě 1412 byl zahájen prodej odpustků vyhlášených papežem Janem XXIII. na křížovou výpravu proti neapolskému králi Ladislavovi. Je známo, že Hus proti tomu ostře vystoupil ve velké disputaci na univerzitě, kde – inspirován myšlenkami Viklefa – praxi odsoudil jako nemravnou s tím, že člověk se nemůže vykoupit z účinného pokání za své hříchy penězi.

Je také známo, že při protiodpustkových bouřích v Praze byli přes Husovu intervenci popraveni tři mladí lidé - první oběti husitského hnutí. Dav tehdy odnesl těla popravených do Betlémské kaple za zpěvu antifony *Isti sunt sancti* – Oni jsou svatí a za asistence Mistra Jana z Jičína, jenž se později objevuje mezi tábority. Mezi Husem a králem Václavem, kterého znepokojily lidové bouře, ale především měl sám zájem na prodeji, tehdy došlo k roztržce, která již nebyla nikdy zahlazena. Podobný rozkol nastal také mezi Husem a někdejší kolegou Štěpánem z Pálče.

Co Husa tak popouzelo, že se tato praxe stala důvodem tolika svárů s jeho okolím? Jaká je vlastně její historie a jaké představy stojí v pozadí?

Církev prvních staletí ukládala za těžké hříchy tvrdé veřejné pokání. Časem však zavedla možnost takový trest nahradit. Odpustky tak (na základě textu Matoušova evangelia o Ježíšově propůjčení moci apoštolům a následně církvi) v Římskokatolické církvi představují osvobození hříšníka od tzv. časného trestu. Jinými slovy jde o náhradu za důsledky hříchů, jejichž vina je již odpuštěna přijetím svátosti zpovědi, a to konáním dobrých skutků, jako jsou poutě, almužny či modlitby.

Coby praxe spojená s příslušným učením se odpustky (lat. *indulgentia*) objevují až počátkem 11. století; v nemalé míře přispělo rozšíření víry v očistec. Scholastičtí teologové vypracovali systém, sestávající z projevené lítosti, zpovědi a zadostiučinění, a stanovili, že plnomocné odpustky ruší celý existující „závazek“, částečné pak jeho část. Lidé chtěli přirozeně znát, jak velkou část viny již mají prominutou, a tak byly postupně k rozličným druhům částečných odpustků přiřazeny určité počty dní, měsíců a roků. Člověk však tím vším nemusel procházet sám – středověké křesťanství spočívalo na pevných poutech společenství vzájemně si pomáhajícího skrze modlitbu a dobré činy, spojující živé a zemřelé v církvi bojující zde na zemi, v církvi trpící v očistci i té vítězné na nebesích. Duše v očistci mohly navíc čerpat z dobrých činů Krista a svatých, které v r. 1343 papež Klement prohlásil za „pokladnici zásluh“.

Výše jen v nárysech naznačený, ve skutečnosti komplikovaný teologický systém, jenž měl původně pomoci lidem

dosáhnout věčné spásy, snadno upadal v nepochopení a bohužel ve zneužití. Ti, kteří toužili získat odpustky, ale nebyli sto vykonat například stanovenou pouť do Jeruzaléma, se zajímali o to, zdali by mohli učinit alternativní skutek či darovat příspěvek – například na stavbu leprosárie či katedrály. Vznikla tak idea, že jaké-

Johan Tetzel

Zdroj: Wikipedia

koli služby či povinnosti lze proměnit v odpovídající peněžní náhradu. Duchovní často povolovali takovéto náhrady za všeobecného povzbuzování papežů, tak jako za Innocence III., jenž se angažoval v křížáckých výpravách.

V době papežského schizmatu a s tím spojené krize dovolovaly sekulární vlády dokonce poskytovat odpustky výměnou za podstatnou část výnosu (často za jeho dvě třetiny!).

Je zřejmé, proč si reformátoři včetně Mistra Jana, jenž navíc, opíraje se o svůj filosofický realismus, vnímal skepticky všemocnost církve „ve všech jejích údech“, tak často stěžovali na prodej odpustků.

Pojďme však ještě dále: Lidé se též často zajímali o to, zdali lze získat odpustek pro někoho, kdo zemřel a nyní je v očistci. Nabízela se otázka, zdali za takového člověka mohou vykonat dobrý skutek a také vyznat hříchy ... Zodpověděl ji v r. 1476 Sixtus IV., jenž prohlásil, že člověk skutečně může získat odpustky pro někoho v očistci. Papež však zanechal nezodpovězený problém osobní zpovědi a hrozilo, že tato zásadní nejistota obklopující otázku pokání zcela přerve propojení mezi osobním doznáním vin a dosažením spásy. A právě na to reagovali reformátoři v 16. století. V severním Německu se dominikán Johan Tetzel nechvalně proslavil svým výrokem při prodeji odpustků za zemřelé: „Jen zacinká zlato v truhle, duše již chvátá do nebe.“ Toto nemravné počínání ve svých 95 tezích ostře napadl Martin Luther. V tezi 82. se ptá: *Proč milující papež sám nevysvobodí z očistce duše, které to tolik potřebují, když osvobozuje nekonečné množství duší kvůli mizerným penězům, za které staví svatopetrský chrám?* Luther začal strhávat celý „domeček z karet“ s plným prosazováním osvobozujícího teologického poselství: spása je zdarma (*sola fide*) a člověk nemusí udělat nic, tím méně cokoli platit. Výsledkem bylo, že prakticky všechny formy protestantismu odmítly celý či převážnou část „systému kajičnosti“ včetně odpustků.

Také Římskokatolická církev uznala a opravila některé z bodů, které reformátoři podrobili kritice, včetně myšlenky ospravedlnění skrze víru (ne však víru samotnou, jak na ní trval Luther) a nezdravého vztahu mezi penězi a odpustky. Tridentský koncil znovu ukotvil místo odpustků v procesu spásy a ustanovil, že zlořády (v jejich udělování) musejí být odstraněny. Po 400 letech papež Pavel VI. posunul důraz od zadostiučinění k povzbuzení konání dobrých skutků; k dalšímu vývoji došlo na konci minulého století zásluhou Jana Pavla II.

V katolické teologii se v současnosti klade důraz na původní chápání svátosti smíření, zvláště se zdůrazňuje, že ospravedlnění člověk dochází skrze spásné jednání Boha v Ježíši Kristu.

KB

Husův odkaz českému národu

V průběhu staletí pohnutých dějin českého státu se památka a odkaz Jana Husa a husitského hnutí a jeho tradic výrazně projeví na počátku dvacátého století v zápase za svobodu a národní práva českého národa uprostřed rakousko-uherské monarchie.

Národní boj za samostatnost v první světové válce vedla dobrovolná Československá střelecká brigáda „husitská“ na Rusi, složená ze tří pluků, pojmenovaných po významných osobnostech husitského hnutí: 1. střeleckého pluku „Mistra Jana Husi“ (vznikl ze slavné České družiny v únoru 1916), 2. střeleckého pluku „Jiřího z Poděbrad“ (zal. v květnu 1916) a 3. střeleckého pluku „Jana Žižky z Trocnova“ (zal. v březnu 1917). Vojsko se skládalo z dobrovolníků, většinou našich krajanů a zajatců, kteří mnozí pro samostatnost vlasti přinesli i oběť nejvyšší.

Velmi v ní byli zastoupení členové Sokola. Legionáři bojovali poprvé společně v bitvě u Zborova pod velením plukovníka Josefa

Jiřího Švece, velkého hrdiny a sokolského cvičitele. To znamenalo začátek zahraniční armády státu, který ještě neměl vlastní území. Stala se po návratu do osvobozené vlasti základem československého vojska. Bylo to poprvé, kdy po tři sta letech poroby a útlaku od bitvy na Bílé hoře dne 8. listopadu 1620 bojovalo české vojsko jako jeden celek. Zborovské vítězství legionářů podpořilo myšlenku československého za-

(Ilustrace: Autor neznámý, Mistr Jan Hus, Rusko, 1918)

Malba na bavlněném plátně je dílem neznámého, patrně amatérského umělce. Plátno bylo napnuto drobnými hřebíčky na dřevěný rám a připevněno na stěnu vagónu. Lze se domnívat, že plátno bylo umístěno do vnitřních prostor ešelonu 1. čs. střeleckého pluku Mistra Jana Husi, což naznačuje motiv malby. Zobrazuje postavu štíhlého vousatého muže s oduševnělou tváří, vyhlížející do dálky. V ruce drží rozevřenou knihu s nápisy „De ecclesia“ a „Postila“. Představa autora o skutečné podobě kazatele kopíruje obecné povědomí, platné dodnes, avšak zcela neodpovídající dobovým vyobrazením Husa jako malého obtlouklého muže. Po stranách plátna je umístěn nápis čer-

hraničního odboje a jeho předních politických představitelů – Tomáše Garrigua Masaryka, Edvarda Beneše a Milana Rastislava Štefánka – požádat o mezinárodní uznání práva Čechů a Slováků na společný, samostatný a demokratický stát.

„Husitské vojsko“ – českoslovenští legionáři s prapory s rudým kalichem v čele – vítězně vstoupilo do osvobozené Prahy, hlavního města nové vlasti, Republiky československé, za zvuků husitského chorálu „Kdož jsú Boží bojovníci“. Od té doby se stal tradičně důstojným závěrem každého slavnostního shromáždění Československé armády. Chorál zpívaný všemi účastníky také symbolicky uzavřel závěrečný den hromadných vystoupení jubilejního XV. všesokolského sletu Praha 2012. Tisíce přítomných diváků tím vyjádřily českou národní hrdost a zdůraznily odhodlání kráčet dál ve svobodě pod husitskými prapory i do budoucnosti.

Boj československých legionářů byl vítězný, památka jeho obětí je věčná!

Vladimír Prehlik

venou akvarelovou barvou: „Dědictví Husovo = za pravdu podstoupit muka a dát i život - 1914 - 1918“. V pozadí autor vymaloval kalich jako znak husitské víry. Zářící paprsky slunce jako symbol naděje

v lepší budoucnost.

Osobnost M. J. Husa se objevovala v ikonografii našich dobrovolnických jednotek po celou dobu války často a nestala se výsadou pouze vojáků 1. střeleckého pluku, který nesl Husovo jméno ve svém názvu. Hus byl pro naše vojáky ztělesněním čistoty ducha a zastáncem obecné pravdy proti bezpráví moci...

Zdroj: webové stránky VHS

Sbirkový předmět je součástí původních fondů Vojenského historického ústavu.

Kacíř

Je nepříliš známé, že příběh Mistra Jana Husa básnicky ztvárnil i ukrajinský básník Taras Ševčenko. Stalo se tak v poemě *Kacíř*, kterou Ševčenko – takřka symbol Ukrajiny a ukrajinské kultury – napsal v roce 1845. Myšlenku vytvořit básnické dílo o českém reformátorovi pojal básník pod vlivem ukrajinského kolegy – jazykovědce, který udržoval styky s českými obrozenci. Ten dal Ševčenkovi k dispozici text disertace svého žáka „Jan Hus a jeho následovníci“. Pro svou poemu si Ševčenko z množství faktů vybral ta, která nejlépe korespondovala s jeho uměleckým záměrem: Husova

kázání, soud a upálení. Poéma *Kacíř* je svým neukrajinským námětem v básnickově díle spíš výjimkou. Svě dílo věnoval

Ševčenko Pavlu Josefu Šafaříkovi. Historici literatury se domnívají, že osud hlavní postavy poemu, Jana Husa, a básníka Ševčenko byl podobný. Oba byli venkované, děti obyčejných rodičů. Stejně jako Hus narazil na moc císařskou a církevní, Taras Ševčenko narazil na moc cara. Moc také nechala jednoho upálit a druhého poslala na deset let do vyhnanství. Oba muži, každý v jiné době a v jiném prostředí, usilovali o pravdu a svobodu. Můžeme najít i další paralely s Janem Husem. Hus přešel od latiny k češtině a zjednodušil pravopis, Ševčenko chtěl na sklonku života vydat ukrajinský slabikář. (Taras Ševčenko: *Kacíř, nakladatelství Louč 2006*) VD

...Oheň zhasl. Vzali jiskru,
větru hodili jí.
Prostí lidé viděli prý
na tiaře zmiji
z plamenů. Te deum pěli
sbory černých mnichů,
pak šli všichni do hodovny
sloužit svému břichu,
hodovali tam až zpuchli...

Reformace a sekularizace

Vztah ke světu v českém reformačním myšlení a spiritualitě

Poměr představitelů české reformace vůči světské sféře se ukazuje jako dvojnásobný. Na jedné straně v duchu středověkého asketismu a moralismu převažoval u kazatelů a teologů vůči světu negativní poměr, na druhé straně se setkáváme i s pozitivním přístupem ke světu. V něm se má prokázat křesťanská víra, naděje a láska, i když se musí pamatovat na to, že světský život v sobě skýtá nebezpečí. Tato dvojnásobnost je zřejmá už u církevního otce Augustina. Ve středověké spiritualitě se projevuje odmítání světa jako hříšného a tendence tohoto katolického řeholního asketismu a mystické zbožnosti nacházíme i v oblíbeném spise *Následování Krista (Imitatio Christi)*, připisovaném Tomáši Kempenskému. Zde se vyskytuje motiv „umírání světu“ a „opovrhování světem“. Spiritualita oddělení se od světa a asketické hnutí byly v křesťanství vždy přítomné a projevovaly se do značné míry i v mentalitě představitelů české reformace včetně Mistra Jana Husa. U Husa ve spirituálních a křesťanských vzdělávacích spisech, jako je *Zrcadlo člověka hříšného*, tak i *Dcerka* aneb *O poznání cesty pravé ke spasení*, určených pro komunitu zbožných žen v okruhu Betlémské kaple, je zřetelně vysloveno vnitřní osvobození se od světa jako nástrahy a překážky na cestě ke Kristu.

Cestou vnitřní obnovy podle reformních kazatelů, jakými byli Konrád Waldhauser, Jan Milič z Kroměříže i Mistr Jan Hus, se stala mysticko-asketická zbožnost. Současně bylo jejich působení spojeno s otevřenou kritikou zesvětštění církve a jejich představitelů, jejichž životní styl odporoval životu Krista a apoštolů. Hus kritizuje zesvětštění církve v kázáních, ve spise *O svatokupectví*, ale též v projevu, který si připravil pro koncil v Kostnici – v tzv. *Řeči o míru*. Také utrakvisté na římské církvi kritizovali lásku k pozemskému majetku a zálibu v uplatňování světské moci.

Radikálním směrem v proudy české reformace se stala Jednota bratrská. Na Jednotě bratrské je nápadná kritičnost a nedůvěra vůči světu, která byla zpočátku dovedena až do krajnosti a spojena s odmítáním úřadů, vyššího vzdělání a podílení se na kulturním životě. V této kritičnosti vůči světu byl obsažen motiv odpovědnosti za celý život křesťana. Jednota se sice s opatrností dívala na pozemský život, ale sou-

časně s vědomím, že není žádná pozemská sféra, která by nepatřila pod autoritu královské moci Kristovy. Jednota nahlížela na svět v eschatologické perspektivě vítězného Beránka, a tím si od světa udržovala určitou distanci. V této linii pokračuje Jan Amos Komenský. Vyjadřoval složitost světa obrazem nesmyslného a bezvýhodného labyrintu a utíkal se do ráje svého srdce, kde se setkává s Bohem. V této niterné poloze nezůstává, ale na Boží pokyn vychází do světa. Má ke světu činný a aktivní přístup vyjádřený v programu všenápravy, který je jeho pozoruhodným reformačním celosvětovým projektem jako Obecná porada o nápravě věcí lidských.

Církev v sekulárním prostředí a živý odkaz reformace

Sekularizace je nutný a přirozený proces, který křesťané musí přijmout. Nepředstavuje pro církev nebezpečí, ale úkol, kterému se nelze vyhnout. Nutí nás k nové interpretaci křesťanské víry. Tato probíhá již několik staletí, ale v žádném případě není ukončena.

Jednou z reformních snah otevřít se novodobému světu se stal v prostředí Římskokatolické církve modernismus. Katolický modernismus představoval ve své době dalekosáhlou výzvu církvi žijící a působící v moderní sekularizované společnosti. Zrod Církve československé husitské, která má historický původ v modernismu, byl reakcí na krizi v Římskokatolické církvi na počátku 20. století a na od-církevnění české společnosti po první světové válce. Církev československá husitská ne-

vznikla jen jako projev prohlubující se krize dobového katolicismu, ale i jako vážný pokus o překonání dobového od-církevnění a novou interpretaci evangelia. V prostředí střední a východní Evropy se hovoří o tzv. mnohoúrovňové sekularizaci. V české společnosti je sice zřetelný odklon od institucionalizované religiozity, ale přesto náboženství hraje v životě soudobé společnosti důležitou roli, jak upozorňují sociologové náboženství. Sekularizace s sebou přináší demonopolizaci nábožen-

ského života a pluralismus. Paradoxnost problému je v tom, že současný náboženský život je směsicí tolerance a fanatismu. Církev hlásící se k odkazu reformace husitské, bratrské, luterské, kalvínské tvoří v naší společnosti jen menší část. V českých zemích byla přímá kontinuita s reformačním dědictvím přerušena politicko-náboženskými poměry po bitvě na Bílé hoře. Jednota bratrská byla v 17. století dějinně uzavřeným útvarům, jak s tím počítal i J. A. Komenský, a nemá bezprostřední pokračování v českých evangelicích. Podobně je tomu i se středověkým utrakvismem, respektive českou církví podobojí, kdy Církev československá husitská není její přímou pokračovatelkou. Ideová a duchovní blízkost obou našich církví k tradici české reformace – husitské a bratrské – zde však přesto existuje. Důležité je, jak z tohoto dědictví dokážeme těžit dnes.

Jedním z důrazů české i světové reformace je šíření znalosti Bible a jejího poselství. Boží slovo v Písmu je nevyčerpatelným a blahodárným zdrojem v každé době. V našem prostředí se zájem o Bibli významně projevil jak společným vydáním Českého ekumenického překladu Písma svatého ve 20. století, tak také novými překlady, jako je Bible pro 21. století, Jeruzalémská Bible a Český studijní překlad. V r. 2014 byla vydána jedinečná Bible kralická šestidílná s poznámkami, kterou nám předala stará Jednota bratrská.

Jestliže Hus a jeho následovníci zdůrazňovali zákon Boží či Kristův zákon lásky obsažený v Písmu svatém jako nejvyšší normu nad všemi církevními i světskými zákony, vede nás to jako křesťany k rozpoznání, že se nelze zříci odpovědnosti za veřejné záležitosti a občanské angažovanosti. Inspirovaní se ukazuje být reformační přístup ke světu v jeho dvojnásobnosti. Církev se

nemůže uzavírat před světem, ale ani se mu nemůže otevřít tak, že se mu přizpůsobí ve všem, ztotožní se s ním a splyne s ním. Musí zůstat církví ve vztahu k autoritě Krista a v žádné době nemůže ztratit ze zřetele Boží království, které je eschatologické povahy. Právě toto eschatologické zacílení církve a světa můžeme považovat za významný motiv, kterým přispěla česká reformace do společného dědictví.

(Z příspěvku prosloušeného na Mezinárodní konferenci k 600. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa).
Tomáš Butta

Můžete si přečíst

Husovská dilemata
Ctirad Václav Pospíšil,
Karmelitánské nakladatelství
Kostelní Vydří

Předkládaná monografie katolického teologa, profesora Husitské teologické fakulty a pedagoga katolických teologických fakult v Praze a Olomouci, bývalého františkána C. V. Pospíšila, je originálním příspěvkem novodobému bádání o tématu, jež hýbe českými dějinami. Stalo se konečně normou, že teologové promýšlejí „husologii“ s vysokou mírou věroučné i historické erudice bez konfesních a ideologických nánosů minulých dob. Slovy autora, jde o spravedlivý pohled na Husa a směrem ke čtenáři jde o pokus vzbudit zájem o něj a vymanit jeho dějinný obraz ze zkrslých či ideologických představ. To neznamená jen vyvážený postoj k dobovým hodnocením Husa, ale také konstruktivní kritiku dosavadních badatelských přístupů, včetně interpretace samotné Husovy osobnosti, jeho učení a vlivu. Tato kniha do značné míry boří jak katolické mýty o kacíři, tak evangelické nadužívání Husa či sny o revizi jeho procesu. Představuje přehledně velké množství názorů více či méně renomovaných autorů, zejména pak dílo katolického husologa, někdejšího převora břevnovského kláštera Paula de Vooghta, jemuž je také in memoriam věnována.

S razancí sobě vlastní se autor pouští hned v první kapitole do výbušného problému „Hus jako ideál“. Konstatuje výsledky bádání symposia v Lateránu r. 1999 s tím, že Husa si již nemůže přivlastnit žádná církev, v praxi se ovšem opakují stará klišé a veřejnost dnes toto téma příliš nezajímá. Postmoderní doba přináší dilema mezi vědou a příběhem a autor zde vzdychá nad duchovní i kulturní vyprázdněností naší doby tváří v tvář syrovosti reality, nad nejasností a zároveň vyhraněností postojů či nad mainstreamovou inteligencí. Na tomto absurdním pozadí vyvstává plasticky obraz Jana Husa se vši tragikou a nedokonalostí jeho osobnosti, kontrastující s upřímným odhodláním pro Krista.

Druhá kapitola se snaží rozklíčovat motivaci dobových interpretací Jana Husa, čili jeho tzv. „druhý život“, prostřednictvím analýzy vztahu současného katolictví k Husovi i jeho uctívání nekatolíky. Konstatuje, že úsilí o autentické křesťanství není vý-

lučnou výsadou žádné konfese a udává základní typy Husova obrazu v dějinách, aby ukázal kontinuitu a vskutku úctyhodnou šíři světové husovské literatury.

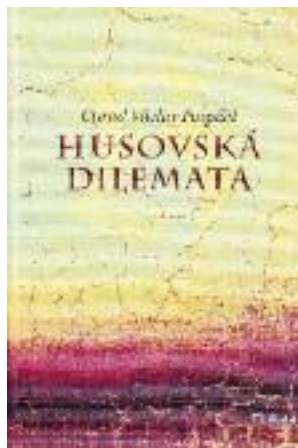
V exkurzu se s porozuměním době vyrovnává s osobností a činy Jana Žižky, aby v třetí kapitole přiblížil celé paradigma pozdního středověku s velkou dávkou empatie a taktu. Velmi sugestivně porovnává situační rámec dobového apokalyptického myšlení, moru, pogromů, politiky, mravního úpadku, hladomorů či klimatických změn s církevní praxí, teologickými názory a jejich vlivem na dané události. Přitom otevřeně vykresluje zoufalý stav církevní instituce té doby, mj. slovy jednoho z Husových soudců, Jeana Gersona „křesťanstvo je jako opilý stařec“. Pro ilustraci též konstatuje, že k nechtuté praxi kupování církevních úřadů v Čechách přispěl již sám Karel IV. Důkladně rozebírá neblahý vliv principu kolektivní viny na soudobou společnost, národnostní napětí v království i na pražské univerzitě, genezi překladů Bible do národních jazyků, ekonomické problémy, spojené s poklesem výnosnosti stříbrných dolů v Čechách či důsledky způsobu vlády krále Václava IV. a zdůrazňuje, že Jan Hus nemůže být považován za hlavní příčinu husitských válek. Další dvě kapitoly jsou do jisté míry teologicko-filosofickým rozbořením výbušných myšlenek Johna Viklefa a jejich vlivu na české reformní teology. Viklefova realistická filosofie byla základem církevní reformy, nikoli však jeho teologie. Ta byla papežem jako bludařská odsouzena již v roce 1377 a ani čeští reformátoři ji nepřijímali. Zde cituje Pospíšil tezi Paula de Vooghta: „Svým způsobem byl Hus viklefistou, aniž by jím byl.“ a ukazuje tak na Husovo vnitřní dilema, které vedle výbušné politické situace zřejmě působilo nesourodost mezi jeho věroučnou pravověrností a radikalismem, respektive mezi verbálním veřejným a písemným traktátovým projevem. To souvisí též s Husovým biblickým pojetím pravdy jako věrnosti Kristu. Šestá kapitola se zabývá aktualizovaným Huso-

vým životopisem a jeho vtažením do dobových církevně politických kauz, který autor v hlavních rysech přebírá od Jiřího Kejře, ačkoli se s jeho názorem na Husa nakonec rozchází. Nejobsáhlejší a poslední, sedmá kapitola vrhá nové světlo na Husovo pojetí eucharistie tím, že přehledně vykládá genezi katolické nauky o předopstatnění a sleduje vývoj Husova eucharistického myšlení. Konstatuje přitom spolu s De Vooghtem Husovu naprostou pravověrnost v této otázce, s čímž jen

zdanlivě kontrastuje jeho diskutabilní eklesiologie. Podle Pospíšila chtěl Hus koncepcí predestinace vymezit zdravé jádro viditelné církve a artikulovat svoji touhu po její nápravě. Jeho kontroverzní spis *De ecclesia* je silně podmíněn polemikou s těmi, kdo Husa chápali jako rozkolníka církve a zneužili jeho výroky, jež nebyly vždy zcela přesné. Ze stejných důvodů proto Hus nemohl na koncilu předložené bludné teze odvolat bez odporu svě-

domí. Podle odborných rozborů nebyla heretická ani jeho mariánská úcta, ani kritika odpustků či nauka o papežství, očistci a posmrtném životě. Na druhé straně Pospíšil připomíná Husovu vznětlivost a neuměřenost v adresné kritice hříšníků, jež se mu stala osudnou. Mluví o sociální nezodpovědnosti, sveřeposti a „dvojím metru“ reformátora. To jsou spolu s neposlušností vůči církevní autoritě důvody, proč Hus nemůže být, ač pravověrný, katolíky blahořečen. Jeho osobnost byla „děsivě dilematická“, a přece byl v duchu své doby čistým člověkem, jemuž se stala krutá křivda, uzavírá autor.

Ke zhodnocení díla lze říci, že se autorovi podařilo naplnit avizované multidimenzionální vnímání skutečnosti, které si vylíčil směrem „k čtenáři lépe informovanému“. Kniha se nebude líbit nikomu, kdo potřebuje zaujmout k Husovi jasné stanovisko pro nebo proti, ale právě takoví by ji měli povinně číst. Nám postrestitučním neoutrávkvistům s globálním myšlením a lokálním konáním je stejně jako autorovi zřejmé, že Husovo drama nachází řadu paralel s tím, co prožíváme v Čechách, pardon, v Česku, dnes. **Tomáš Procházka**

Program Husovských slavností 5. a 6. července

Multižánrový program v centru Prahy

5. července

Staroměstské náměstí

18 h: Slavnostní zahájení Husovských slavností 2015

koncert Moravské filharmonie Olomouc

20.30 h: „Hus až do konce“ - divadelní představení

6. července

Průvod k sousoší M. Jana Husa na Staroměstském nám. s položením květin. Seřazení u Rudolfiny v 8.30 h.

10 h: Zahájení a následná hudební vystoupení na Staroměstském nám. (např. Let's go, Spirituál kvintet)

17 h: Ekumenická bohoslužba

18 h: Koncert pro Mistra Jana Husa: Tata Bojs, Poletíme...

20.30 h: Oratorium Mistr Jan Hus autora Richarda Pachmana

22 h: Tichý průvod se svícemi k Vltavě

Divadlo Kalich, Jungmannova 9

5. července - 22 h: České nebe, Žižkovské divadlo Járy Cimrmana

6. července - 13.30 h: České nebe, Žižkovské divadlo...

Středověké tržiště, Ovocný trh

6. července

Celodenní program pro děti i rodiče (loutkové divadlo, šermířské vystoupení, rukodílny, předvádění řemesel, ukázka historických zbraní, soutěže)

Duchovní programy

Betlémská kaple ČVUT v Praze, Betlémské náměstí

5. července

14 h: „Mistru Janu Husovi s láskou“ - duchovně kulturní setkání a slavnostní odevzdání zvonu „Mistr Jan Hus“ (A. Strejček, Š. Rak, soubory Musica Bohemica, Kvintus, Pražští pěvci, Ensemble Inégal)

6. července

15 h: tradiční bohoslužba k uctění památky M. Jana Husa

Staroměstské náměstí

6. července

17 h: Ekumenická bohoslužba - slavnostní shromáždění

Hus historický - kostel sv. Mikuláše, Staroměstské náměstí

6. července

10 h: přednáška prof. J. B. Láška - Nejnovější bádání o M. J. Husovi

11 h: Beseda o knize *Jan Hus* s autorem prof. F. Šmahalem

12 h: Přednáška dr. E. Stehlíka - *Mistr Jan Hus v legiích*

13 h: Panelová diskuse za účasti prof. P. Čorneje a dalších hostů

Scénické oratorium Richarda Pachmana Mistr Jan Hus

psal R. Pachman jako autor hudby a textů na motivy Husových kázání a korespondence. „*Představení provází písněmi a hereckými vstupy diváka Husovým životem a seznamuje ho s jeho osobností, s jeho myšlenkami a postoji. Oratorium žije svým životem už deset let v několika verzích - od velké scénické, přes komorní, kterou prezentují sám společně se zpěvačkou a herečkou Ditou Hořínkovou, až po přednáškové koncerty pro základní školy.*“ říká R. Pachman. Představení obsahuje kromě původní Pachmanovy tvorby tři středověké duchovní písně; u dvou je spoluautorem textů sám Hus.

Richard Pachman je skladatel duchovní a muzikálové hudby, zpěvák, spisovatel a malíř. V současnosti vychází album *Mistr Jan Hus 2015* s výběrem písní z oratoria.

Hus ekumenický, kostel U Salvátora, Salvátorská 1

5. července

16 h: Zahájení výstavy *Reformace v různých zemích*

20 h: Problematika rasismu a útlaku ve společnosti

6. července

9.30 h: Přednáška dr. Petera Moréeho na téma *Úvod do české reformace a Mistr Jan Hus*

11 h: Panelová teologická diskuse za účasti kardinála Miloslava Vlka, prof. Margot Kässmannové (EKD) a Ing. Daniela Fajfry

15 h: Oratorium Johan Hus

Prohlídky husitské Prahy - místa spojená s Husem a reformací

Hus současný - kostel Martin ve Zdi, Martinská 8

6. července

10.30 h: Koncert Tomáše Najbrta

11 h: Přednáška prof. J. Nechutové Mistr Jan Hus a jeho význam pro dnešní společnost

11.45 h: Uvedení výstavy „*Mír*“ K. Kolářové Takácsové

12.30 h: Panelová diskuse k tématu veřejné sbírky - Humanitární pomoc lidem ze Sýrie

14 h: Scénické čtení s texty Mistra Jana Husa

15 h: Komponovaný program se čtením Husových textů, hudební doprovod skupina Oboroh

18 h: Promítání dokumentárního filmu „*Návrat do Homsu*“ o válce v Sýrii (vítěz nezávislého festivalu Sundance 2014)

19.30 h: Diskuse s fotoreportérkou Jarmilou Štukovou a promítání fotografií z uprchlických táborů v Iráku

Betlémská kaple ČVUT v Praze, Betlémské náměstí

6. července

14 h: Odhalení uměleckého díla na stěně Betlémské kaple

Poutnický program „V kole po kostelech s M. Janem Husem“

• **Betlémská kaple ČVUT, kostel sv. Mikuláše, kostel U Salvátora, kostel Matky Boží před Týnem, kostel Martin ve Zdi, kostel sv. Michala, roztunda Nalezení sv. Kříže**

5. a 6. července

Putování po pražských kostelích spojených s českou reformací - poutnický program pro děti a jejich rodiče a pro zájemce o historii. Za vyplněný pas odměna na Ovocném trhu.

Slavnostní zakončení

Obecní dům, nám. Republiky

6. července

19.30 h: Večer k 600. výročí

Mistra Jana Husa - FOK Praha,

premiéra skladby *Krédo Mistra*

Jana od J. Krčka, představení

zlaté mince vydané ČNB k 600.

výročí MJH

Krédo Mistra Jana autora Jaroslava Krčka

je kantátou na Husovy výroky pro sólo baryton, smíšený sbor a symfonický orchestr. Účinkuje: R. Janál (sólista Nár. divadla), Kühnův smíšený sbor, FOK.

Co pro mne Mistr Jan Hus znamená? Je pro mne příkladem vědomé duše, pevného charakteru, člověka, jenž ví, že je jen jedna skutečná pravda na světě a to je pravda Boží. Pravda kosmického zákona, pravda Stvořitele všeho viditelného i neviditelného, všeho, co je určeno pro náš duchovní vývoj a vzestup. Je-li kdo z nás o této pravdě přesvědčen, má ji šířit, hlásat a hájit za jakoukoli cenu, neboť zradí-li ji, zradí nejen sám sebe, ale i samu podstatu života. S odkazem k Husovu postoji k pravdě by se mohla nad Pražským hradem opět pyšnit vlajka s původním nápisem Pravda Boží vítězí. J. Krček

Týdeník Církve československé husitské. *Vydává:* Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6. *Vedoucí redaktorka:* ThDr. Klára Břeňová, *redaktoři:* PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, *grafik. Šéfredaktorka Cesty:* Mgr. Jana Krajčířiková. *Tel. redakce:* 220 398 107; *e-mail:* cesky.zapas@ccsh.cz *Tisk:* Grafotechna. *Distribuce a reklamace:* A.L.L. production s. r. o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9, tel. 234 092 866, *e-mail:* martina.machackova@predplatne.cz. **Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.** *Předplatné:* František Brynych, tel.: 220 398 117, *e-mail:* frantisek.brynych@ccsh.cz

Pouť na Sázavě 2015

k 600. výročí M. J. Husa

v sobotu 20. 6. 2015, od 9.00 do 16.00 hod.

- 9.00 Zahájení v kostele Církve čs. husitské opata Prokopa na Sázavě
Společná pouť do Sázavského kláštera
- 10.00 Bohoslužby pod širým nebem
vedené patriarchou a biskupským sborem
Církve československé husitské
- 12.00 Agapální hostina – společné stolování na trávě
Přivezte s sebou na společný stůl slané/sladké!
Zajistíme chléb a víno v pevné i tekuté podobě! ☺
Přivezte s sebou též hudební nástroje!

ODPOLEDNE:

- 14.00 Hudební vystoupení, divadlo
na Severní zahradě kláštera –
Jan Potměšil a další
JAN HUS „Mučedník
nebo zbytečná oběť?“
- Meditace na Rajském dvoře kláštera
- Modlitební zakončení v kryptě kláštera
- Komentované prohlídky kláštera

CELÝ DEN:

- Dětský program – Po stopách M. J. Husa
– úkoly a hry na stanovištích pod slunečnicku na Severní zahradě kláštera
- Dětská výtvarná soutěž
– na téma Mistr Jan Hus s vyhlášením a oceněním na místě
ve třech kategoriích (obrázky ohodnotí poutníci)
- Výstava plastik na téma Mistr Jan Hus
– Cesta ke smíření, vytvořených studenty
Střední průmyslové školy kamenické a sochařské v Hořicích
- Keramické a další výrobky z diakonické dílny Nazaret
- Káva a výrobky Fairtrade.
- Prodej nového komiksu a knížek pro děti i pro dospělé
o M. J. Husovi
- Prodej upomínkových předmětů s husovskou
a husitskou tematikou
- Celodenní občerstvení zajištěno

V 17.00 h. odjezd na ekumenickou bohoslužbu smíření
v chrámu Panny Marie před Týnem na Staroměstském náměstí v Praze.

Pouť na Sázavě 2015 pořádá Církev československá husitská ve spolupráci
s n. p. ú. klášter Sázava a města Sázava a finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

V rámci letošní Pouti na Sázavě bude v kostele opata Prokopa vystavena expozice „CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ V PROTINACISTICKÉM ODBOJI“, kterou připravili Martin Jindra a David Frýdl. Průřezová výstava celým obdobím nacistické okupace mapuje nejen perzekuci a odbojovou činnost duchovních a věřících Církve čs. husitské, ale dotýká se také zlomových období života ČČS(H) v letech 1938–1945 (zákaz církve na Slovensku, změna názvu církve, či úmrtí patriarchy G. A. Procházky).